

นวัตกรรม อสม. ดีเด่น

สาขาการส่งเสริมสุขภาพ

1 ชื่อนวัตกรรม : CARE BOX ฝาสังข์สุขใจ (ภายใต้กระบวนการ อสม. 5 ดี ตำบล NCDs)

ชื่อเจ้าของผลงาน : นางกิ่งแก้ว ชนกาธิบดี

ประเภทนวัตกรรม : นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (product innovation)

จังหวัด : น่าน

อสม. ดีเด่นระดับ : เขตสุขภาพที่ 1

2 ที่มาและความสำคัญของการสร้างนวัตกรรม

ชุมชนบ้านผาตูปสอง จังหวัดน่าน เผชิญกับปัญหาโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) เช่น เบาหวาน และความดันโลหิตสูง ซึ่งมีสาเหตุหลักจากพฤติกรรมสุขภาพที่ไม่เหมาะสม เช่น การรับประทานอาหารรสจัดและการขาดการออกกำลังกาย

จากการวิเคราะห์ปัญหา พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในพื้นที่ ยังขาดแคลนเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็น ในการส่งเสริมและประเมินภาวะสุขภาพเบื้องต้น ให้กับประชาชนถึงที่บ้าน ทำให้การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงและผู้สูงอายุยังไม่ครอบคลุม

ดังนั้น ผู้จัดทำนวัตกรรม จึงเกิดแนวความคิดการจัดทำกล่องเครื่องมือดูแลสุขภาพเคลื่อนที่เพื่อให้อสม. สามารถทำงานเชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดเป็นนวัตกรรม "CARE BOX ฝาสังข์สุขใจ"

3 วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ อสม. มีชุดเครื่องมือและอุปกรณ์มาตรฐานในการส่งเสริมและประเมินภาวะสุขภาพเบื้องต้นแก่ประชาชนในชุมชน
2. เพื่อสร้างความสะดวกในการเข้าถึงบริการสุขภาพเบื้องต้นได้ทุกที่ ทุกเวลา เสมือนเป็นสถานีสุขภาพเคลื่อนที่ (Health Station Care Box)
3. เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มวัยได้รับการประเมินและคัดกรองสุขภาพเบื้องต้นอย่างครอบคลุม
4. เพื่อลดระดับน้ำตาลในเลือดและควบคุมน้ำหนักในกลุ่มเสี่ยงโรคเบาหวานผ่านการให้ความรู้เรื่องการนับคาร์บ

นวัตกรรม “CARE BOX ภาสังห์สุขใจ (ภายใต้กระบวนการ อสม. 5 ดี ด้าน NCDs)”

สาขาการส่งเสริมสุขภาพ

4 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นเตรียมการ

1. กล่อง CARE BOX ภาสังห์สุขใจ ประกอบด้วย
  - 1.1 เครื่องวัดความดันโลหิต
  - 1.2 เครื่องเจาะน้ำ ตาลปลายนิ้ว
  - 1.3 เทปวัดรอบเอว / รอบศีรษะ
  - 1.4 เครื่องวัดความเค็มของอาหาร
  - 1.5 ปรอทวัดไข้
  - 1.6 ลูกบอลยาง
  - 1.7 สื่อสุขศึกษาสอนนับคาร์บ
  - 1.8 QR code ส่งต่อข้อมูลให้ sw.สต.
2. งบประมาณสนับสนุนจาก : กองทุนหลักประกันสุขภาพตำ บลพาสังห์ , โครงการพระราชดำริ ทางด้านสาธารณสุข, ชมรมอสม.ตำบลพาสังห์

ขั้นดำเนินการ

- ขับเคลื่อนผ่านกระบวนการ “อสม. 5 ดี ด้าน NCDs” ร่วมกับการใช้ชุดนวัตกรรม CARE BOX ดังนี้
1. ดีคัดกรอง (Good Screening) อสม. นำ CARE BOX ออกเคาะประตูบ้านเพื่อคัดกรอง สุขภาพเชิงรุก แบ่งตามกลุ่มวัย เช่น วัยเด็ก (สายวัดศีรษะ), วัยทำงานและผู้สูงอายุ (เครื่องวัดความดัน, เครื่องเจาะน้ำตาล, เทปวัดรอบเอว, เครื่องวัดความเค็ม)
  2. ดีสื่อสาร (Good Communication) ให้ความรู้และสร้างความเข้าใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เช่น การใช้สมุดบันทึกและสื่อสอนการนับคาร์บ
  3. ดีแบบอย่าง (Good Role Model) อสม. ปฏิบัติตนเป็นต้นแบบด้านสุขภาพเพื่อให้คนในชุมชน เกิดความเชื่อมั่น
  4. ดีติดตาม (Good Follow-up) ติดตามเยี่ยมบ้านกลุ่มเสี่ยงและบันทึกข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ (QR Code) เพื่อส่งต่อข้อมูลให้ sw.สต. พาสังห์
  5. ดีร่วมมือชุมชน (Good Community Engagement) ประสานงานภาคีเครือข่าย เช่น ผู้นำชุมชน วัด และโรงเรียน เพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพและจัดกิจกรรมออกกำลังกาย

นวัตกรรม “CARE BOX ฝาสิงห์สุขใจ (ภายใต้กระบวนการ อสม. 5 ดี ด้าน NCDs)”

สาขาการส่งเสริมสุขภาพ

5 ผลการดำเนินงาน/ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ความครอบคลุมในการคัดกรองสุขภาพกลุ่ม NCDs เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 79.58 ในปี พ.ศ. 2567 เป็นร้อยละ 94.24 ในปี พ.ศ. 2568
2. กลุ่มเสี่ยงเบาหวานที่เข้าร่วมโครงการ พบว่า ร้อยละ 80 มีระดับน้ำตาลในเลือดลดลง และร้อยละ 63 สามารถลดน้ำหนักได้สำเร็จ
3. อสม. มีความเชี่ยวชาญและเป็นที่พักของชุมชนได้จริง ประชาชนมีความตื่นตัวและพึงพอใจในการรับบริการสุขภาพใกล้บ้าน ทำให้เกิดเครือข่ายการจัดการสุขภาพในชุมชนที่เข้มแข็ง

6 ปัจจัยความสำเร็จ

ความสำเร็จเกิดจากการมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งของภาคีเครือข่ายสุขภาพในพื้นที่ ทั้งผู้นำชุมชนและ sw.สต. ฝาสิงห์ รวมถึงการได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลฝาสิงห์ นอกจากนี้ ความมุ่งมั่นของ อสม. ที่พัฒนาตนเองจนเป็นต้นแบบและได้รับความไว้วางใจจากชาวบ้าน เป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญที่ทำให้การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพเห็นผลเป็นรูปธรรม

7 โอกาสในการพัฒนา

แผนงานในอนาคตคือการพัฒนาต่อยอดนวัตกรรมสู่การเป็น CARE BOX HEALTH STATION ที่สมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น พร้อมทั้งจัดตั้ง “ศูนย์เรียนรู้ CARE BOX ฝาสิงห์สุขใจ” เพื่อเป็นแหล่งศึกษาดูงานและขยายผลการใช้งานไปยังหมู่บ้านข้างเคียงและในระดับตำบล เพื่อสร้างความยั่งยืนในการดูแลสุขภาพของประชาชนอย่างต่อเนื่อง

นวัตกรรม "CARE BOX ภาสิงห์สุขใจ (ภายใต้กระบวนการ อสม. 5 ดี ด้าน NCDs)" สาขาการส่งเสริมสุขภาพ

8 ภาคผนวก

